

NACRT

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG", broj 054/16 i 18/19-dr.zakon) na predlog Opštine Danilovgrad, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma broj _____ od _____. godine, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede broj _____ od _____. godine, i Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta broj _____ od _____. godine, Skupština Opštine Danilovgrad na sjednici održanoj dana _____. godine, donijela je

O D L U K U

O PROGLAŠENJU PARKA PRIRODE „PREKORNICA“

Opšte odredbe

Član 1

- (1) Ovom Odlukom proglašava se područje Prekornice zaštićenim prirodnim dobrom od nacionalnog značaja pod nazivom Park prirode "Prekornica".
- (2) Park prirode "Prekornica" shodno Zakonu o zaštiti prirode svrstava se u **kategoriju V** zaštićenog prirodnog dobra. U zaštićeno područje kategorije V spadaju područja gdje je dugotrajno međusobno djelovanje čovjeka i prirode proizvelo prepoznatljive i značajne ekološke, biološke, kulturne i estetske vrijednosti i gdje je očuvanje integriteta tog odnosa neophodno da bi se zaštitilo i održalo to područje, očuvala priroda i druge vrijednosti.

Granice

Član 2

- (1) Ukupna površina Parka prirode "Prekornica" iznosi 143,49 km² i nalazi se na teritoriji opštine Danilovgrad.

- (2) Opis granica, zaštitne zone i spisak katastarskih parcela zaštićenog područja po režimima zaštite, kao i grafički prikaz granica zaštićenog područja i zaštitnih zona, čine sastavni dio ove Odluke.

Opis osnovnih vrijednosti

Član 3

- (1) Područje Prekornice predstavlja prostranu cjelinu koju karakteriše veliko prirodno i kulturno-istorijsko bogatstvo sa izraženim biodiverzitetom, pejzažnim i kulturnim vrijednostima i obilježjima od nacionalnog i međunarodnog značaja.
- (2) Osnovni razlozi i odlike zbog kojih se prostor Park prirode "Prekornica" stavlja pod zaštitu su:
1. Ostvarivanje zaštite Prekornice, definisano je smjernicama za realizaciju Prostorno urbanističkog plana opštine Danilovgrad do 2020, Lokalnog akcionog plana za biodiverzitet Opštine Danilovgrad (2020), Strategijom održivog razvoja turizma Opštine Danilovgrad (2011), Nacionalnom strategijom biodiverziteta, Prostornim planom Crne Gore do 2020. godine.
  2. Područje Prekornice karakteriše visok stepen biodiverziteta – specijskog i ekosistemskog.
  3. Na području Prekornice Na teritoriji Prekornice su evidentirane 394 vrste vaskularnih biljaka. Od navedenog broja 9 vrsta su endemi (7 balkanskih i 2 endema Dinarida), 19 je zaštićeno nacionalnim zakonodavstvom, 10 je na Apendiksa II CITES konvencije i 1 vrsta je sa Aneksa IV Habitatne Direktive. Na Prekornice registrovano je 23 tipa značajnih staništa sa Habitatne direktive. Od staništa sa ovog područja poseban botanički značaj imaju šume munike (95A0 Oromediteranske šume munike i molike).
  4. Na teritoriji Prekornice identifikovano je ukupno 69 vrsta gljiva; od čega razdjelu *Ascomycota* pripada 2 vrste, dak je iz razdjela *Basidiomycota* konstatovano 67 vrsta. Četiri (4) vrste su značajna sa aspekta zaštite. Područje Prekornice identifikovano je kao potencijalno značajno područje za gljive shodno primjeni međunarodnih kriterijuma- IFAs (Important Fungus Areas).
  5. Na području obuhvaćenom studijom konstatovano je prisustvo 20 vrsta sisara. Jedanaest (11) vrsta sisara, prisutnih na Prekornici je zaštićeno na nacionalnom i međunarodnom nivou: dvije (2) vrste su zaštićene

- nacionalnim zakonodavstvom, dvije (2) vrste su na Aneksu II, jedna (1) na Aneksu IV i jedna (1) na Aneksu V Natura 2000 mreže zaštićenih staništa i vrsta. Na IUCN listi je kategorisano 11 vrsta. Tri vrste su na Aneksu II CITES konvencije. Devet (9) vrsta je zaštićeno po Bernskoj konvenciji.
6. Na Prekornici je evidentirano 47 vrsta ptica od toga 13 vrsta značajnih za zaštitu. 10 vrsta je zaštićeno nacionalnom legislativom, 10 je pobrojano na Aneksima I,II,III Ptičje direktive, 5 je na Aneksu II CITES konvencije. 13 vrsta se nalazi na Apendiksima I,II,III Bernske konvencije i 13 je kategorisano na IUCN listi u kategoriji LC.
  7. Fauna Gmizavaca na teritoriji obuhvaćenoj studijom obuhvata 10 vrsta. Šest (6) vrsta je zaštićeno nacionalnim zakonodavstvom. Četiri (4) vrste su Natura 2000 vrste, nalaze se na Aneksima II i/ili IV. Tri vrste su kategorisane na IUCN listi. Dvije vrste su endemi Balkanskog poluostrva.
  8. Vodozemci su na Prekornici zastupljeni sa sedam (7) vrsta. Četiri vrste su zaštićene nacionalnim zakonodavstvom, dok se četiri vrste nalaze na Aneksima II i/ili IV i Aneksu V Natura 2000 mreže. Evidentirane vrste se ne ubrajaju u ugrožene taksone po IUCN kategorizaciji (Tabela 1).
  9. Tokom istraživanja i na osnovu literature evidentirano je 124 vrste insekata. Osamnaest (18) vrsta su prepoznate kao krovne vrste. Šest (6) vrsta je zaštićeno nacionalnim zakonodavstvom. Deset (10) vrsta je na Aneksu II, a osam (8) vrsta je na Aneksu IV Natura 2000 mreže zaštićenih staništa i vrsta. Osamnaest (18) vrsta je kategorisano na IUCN listi. Devet (9) vrsta je zaštićeno po Bernskoj konvenciji, dok su tri (3) vrsta endemske.
  10. Na teritoriji obuhvaćenoj studijom evidentirano je trideset pet (35) taksona beskičmenjaka, tri (3) vrste su zaštićene nacionalnom legislativom. Na Aneksu II Natura 2000 mreže zaštićenih područja je jedna (1) vrsta. Na Apendiksu I Bernske konvencije je jedna (1) vrsta, dok je jedna vrsta kategorisana na IUCN kao ugrožena VU.
  11. Ekološke vrijednosti se dopunjuju sa kulturnim vrijednostima područja, predstavljene nematerijalnim i materijalnim vrijednostima i pružaju mogućnosti za razvoj i promociju Danilovgrada kao i razvoj svijesti građana, edukaciju i naučno-istraživačke radove.

Zaštita i razvoj

Član 4

(1) Park prirode "Prekornica" proglašava se zaštićenim prirodnim dobrom radi:

1. Očuvanje vrsta flore, faune i gljiva koje su prisutne na ovom području a značajne su sa međunarodnog i/ili nacionalnog aspekta zaštite;
2. Očuvanja i unaprjeđivanja biološke (genetičke, specijske, ekosistemske), geološke i predione raznovrsnosti;
3. Očuvanje prirodnih tipova staništa (habitata) koja su značajn sa aspekta zaštite shodno nacionalnim i/ili međunarodnim standardima;
4. Očuvanje velikog regionalnog biokoridora "Dinarski luk" - biokoridor Jugoistočnih Dinarskih planina;
5. Očuvanje značajnih pejzažnih vrijednosti koje se poklapaju sa prirodnim vrijednostima;
6. Očuvanje kulturne baštine.
7. Utvrđivanja i praćenja stanja prirode;
8. Usklađivanje ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa i projekata sa održivim korišćenjem obnovljivih i racionalnim korišćenjem neobnovljivih prirodnih vrijednosti i resursa, radi njihovog trajnog očuvanja
9. Sprječavanje aktivnosti sa štetnim uticajem na prirodu koje su posljedica linearne zavisnosti ekonomskog rasta i upotrebe prirodnih resursa
10. Očuvanje prirodnih svojstava zemljišta, očuvanje kvaliteta, količine i dostupnosti vode.

(2) Razvoj Parka prirode "Prekornica" zasnivaće se na:

1. usklađivanju ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa i projekata sa definisanim stepenom zaštite te planovima i programima upravljanja Prakom prirode „Prekornica“;
2. održivom odnosno racionalnom korišćenju prirodnih resursa radi njihovog trajnog očuvanja.

Zone zaštite

Član 5

(1) U okviru Parka prirode "Prekornica" određuju se tri zone zaštite:

- **I (prva) zona zaštite** prostire se na od 13, 32 km² i obuhvata: Štitovicu, Kiprovu glavu, Sokolove grede, Jablanovu glavu; Miljevac, Čarapulju i Vukašinovo pleće; Đević bor, Markovu glavu i Debelu Mrčavu, Štitovo.

- **II (druga) zona zaštite** prostire se na površini od 66,35 km². Djelovi Prekornice obuhvaćeni Režimom zaštite II stepena su: Đević bor, Mirač, Grdomani, dio Vukotice, Štirnica, Vukašinovo pleće, Peroševa glavu, dio Štitova, Šiljevica, Stružnica, Bratikovica, Zavala, Briješka ploča, dio Kule, Turja, Jablanova glava, Mala Prekornica, Oštrag, Opaljike, Glavica, Dočići, Sintalija, Razmet do, Pločane, Srednja Ponikvica i djelovi Brajovića Ponikvice, Vodni do, Čemerikov do, Grebenica, Dugi do, Okrugli do, Božur, Rekočnica, Grebenica, Crvena rupa, Zamršten, Rupe, Borovalna glavica, Ravna Mrčava, Veliki Krstac, Kokotove vrhove, Velji Rebrečnik, Trubjela, Zečevu glavu, dio Rujišta, Koljata, Likatov do, Plačnik, Zakamenje, Bornate glavice, Završje, dio Studenog, Jelove rupe, Lisac, Javorje, Grabove glavice, Javorak.

- **III (treća) zona zaštite** prostire se na površini od 63,82 km². Na dijelu Prekornice obuhvaćenom Režimom zaštite III stepena su oblasti: Koprivni gvozd, Ponikvica, Kaba, Lopusna dolina, Vjetreno brdo, Dnjov do, Grabove glavice, Kapštak, Viševac, Obješnik, Hajdučka dubrava, Zmijino brdo, Strmac, Raduškovina, Marinkovina, Brštevci, Gvozdine, Rudnice, Kula, Stošci, Kosmalj, Duga, Velja greda, Travni do, Četni do, Grabova strana, Mrki krš, Gola strana, Rudinice, Ivan ubao, Metkov krst, Čećerin do, Lapjenovac, Međugorje, Cecerine glavice, dio Studenog, dio Rujišta, Obodni dio Brajovića Ponikvice, Suva Ponikvica, Strmac, dio Vukotice, Mrkalj do, Nemanac, Tijesno ždijelo, Brezov do, Cerovo, Nemanac, Košuća glava, Cerovo, Međedi krš, Gostilje Brajovičko, Kruševje, Gostilje Martiničko, put od Vukotice preko Brajovića Ponikvice preko Štitova i put od Studenog do Ponikvice u širini od 20 m.

U I (prvoj) zoni zaštite - strogi režimom zaštite:

Dozvoljene aktivnosti u I (prvoj) zoni zaštite su:

- Naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa (monitoring) u ograničenom obimu;

- Posjete u obrazovne svrhe u ograničenom obimu;
- Zaštitne, sanacione i druge neophodne mjere u slučaju požara, elementarnih nepogoda i udesa, pojave biljnih i životinjskih bolesti. Dozvoljeno je strogo kontrolisano uklanjanje oboljelih stabala i životinja, koja mogu postati uzročnici i prenosioci zaraznih bolesti i u slučajevima zaštite divljih vrsta biljaka i životinja, očuvanja prirodnih staništa i zaštite zdravlja i sigurnosti ljudi;
- Dozvoljeno je postavljane osmatračnih stanica u cilju sprečavanja izbijanja i širenja požara kao i potrebna sredstva poput rezeorvara za vodu, koja su potrebna za gašenje požara.

Zabranjene aktivnosti u I (prvoj) zoni zaštite su:

- Korišćenje prirodnih resursa i izgradnja objekata;
- Uništavanje i uznemiravanje, sakupljanje i korišćenje biljnih, životinjskih vrsta i vrsta gljiva kao i njihovih staništa.
- Sječa šume. (Vlasnicima privatnih šuma u ovoj zoni omogućiti korišćenje odgovarajuće količine drveta za lične potrebe iz šuma u državnom vlasništvu u zoni III)
- Odlaganje otpada
- Paljenje otvorene vatre
- Bilo koji oblik komercijalne djelatnosti i eksploatacije prirodnih resursa
- Ispuštanje otpadnih voda i unošenje zagađujućih materija
- Nekontrolisane posjete;
- Unošenje i naseljavanje alohtonih i genetski modifikovanih vrsta, kao i jedinki biljnih i životinjskih vrsta iz populacija izvan Prekornice i Maganika, izuzev u slučajevima sprovođenja konzervacionih mjera u slučaju pomora usled bolesti i/ili prirodnih katastrofa i/ili reintrodukcije nestalih vrsta npr. risa (*Lynx lynx*) i sl.;
- Lov
- Sve druge aktivnosti u suprotnosti sa ciljevima uspostavljanja zone zaštite.

(2) II (druga) zona zaštite - aktivni režim zaštite, podrazumijeva moguće intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja stanja zaštićenog područja; kontrolisano korišćenje prirodnih resursa, bez posljedica primarne vrijednosti njihovih prirodnih staništa, populacija i ekosistema.

(3) Dozvoljene aktivnosti u II (drugoj) zoni zaštite su:

- Naučni rad; obrazovne posjete
- Markiranje staza i postavljanje infrastrukture za posjetioce;
- Dozvoljene su posjete u turističke, rekreativne, edukativne, istraživačke svrhe. Svi oblici aktivnog turizma koji ne ugrožavaju vrijednosti parka odnosno ove zone zaštite (alpinizam, planinarenje, paraglajding i sl.);
- Zaštitne, sanacione i druge neophodne mjere u slučaju požara, elementarnih nepogoda i udesa, pojave biljnih i životinjskih bolesti. Dozvoljeno je strogo kontrolisano uklanjanje oboljelih stabala i životinja, koja mogu postati uzročnici i prenosioci zaraznih bolesti i u slučajevima zaštite divljih vrsta biljaka i životinja, očuvanja prirodnih staništa i zaštite zdravlja i sigurnosti ljudi;
- Tradicionalno stočarstvo i održavanje katuna;
- Tradicionalni uzgoj poljoprivrednih kultura i uopšte ekstenzivna poljoprivreda.
- Rekonstrukcija objekata u postojećim gabaritima, shodno propisima iz oblasti prostornog planiranja, urbanizacije i izgradnje objekata, u skladu sa prostorno planskom dokumentacijom. Rekonstrukcija na planinskim katunima se može izvoditi samo od prirodnih materijala i to drvo i kamen, zemlja i mora biti sastavni dio jedinstvene pejzažne cjeline koja ne remeti prirodne procese postojećih ekosistema. Izgradnja ograda oko imanja, mora biti propisana planom upravljanja da bi se omogućilo kretanje životinja duž koridora.
- Sakupljanje šumskih plodova, ljekovitog bilja i gljiva;
- Introdukcijska autohtonih vrsta čije sjeme je sakupljeno sa područja planinskih masiva Prekornica i Maganik, od strane ovlaštene institucije.
- Kontrolisano i ograničeno korišćenje šuma i drugih prirodnih resursa. Planom upravljanja zaštićenim prirodnim dobrom neophodno je utvrditi mehanizme kroz koje će se planirati, sprovesti i pratiti korišćenje prirodnih resursa.

(4) Zabranjene aktivnosti u II (drugoj) zoni zaštite su:

- Uništavanje biljnih, životinjskih vrsta i vrsta gljiva kao i njihovih staništa;

- Uznemiravanje, posebno u doba reproduktivnog ciklusa, određenih grupa životinja;
- Sječa ekonomskih šuma, odnosno sječa visokih šuma.
- Bilo koji oblik komercijalne djelatnosti i eksploatacije prirodnih resursa koji remeti primarne vrijednosti prirodnih staništa, populacija, ekosistema, obilježja predjela i objekata geonasljeđa;
- Ispuštanje otpadnih voda i unošenje zagađujućih materija, posebno u vodene ekosisteme;
- Lov (kretanje lovačkih pasa kroz II zonu zaštite neophodno je regulisati Planom upravljanja zaštićenim prirodnim dobrom);
- Poribljavanje i introdukcija rakova jezera na Ponikvici;
- Unošenje i naseljavanje alohtonih vrsta u prirodna staništa. Unošenje i naseljavanje genetski modifikovanih vrsta.
- Sve druge aktivnosti u suprotnosti sa ciljevima uspostavljanja zone zaštite.
- Nije dozvoljena rekreativna vožnja terenskim vozilima i četvorotočkašima izvan zvaničnih puteva
- Paljenje vatre, izuzev na za to predviđenim mjestima.

(5) U III (trećoj) zoni zaštite dozvoljene aktivnosti su:

- Gradnja u skladu sa propisanim urbanističko-tehničkim uslovima i prostorno planskom dokumentacijom Opštine Danilovgrad.
- Revitalizacija katuna i sela sa tradicionalnim djelatnostima i njihovo uključivanje u turističku ponudu na osnovu posebnih projekta i programa koji su u skladu sa funkcijom zaštićenog područja;
- Razvoj tradicionalne poljoprivrede (stočarstvo, povrtlarstvo, pčelarstvo) na osnovu posebnih programa uz primjenu principa organske proizvodnje koji su u skladu sa funkcijom zaštićenog područja;
- Sakupljanje šumskih plodova i ljekovitog bilja.
- Pošumljavanje autohtonim vrstama čije je sjeme sakupljeno na prostoru Prekornice i Maganika.
- Revitalizacija postojećih turističkih objekata kao i izgradnja novih turističkih naselja koja će biti uklopljena u ambijentalne vrijednosti područja, biti određene gabaritnosti i priključeni na komunalnu mrežu

na osnovu posebnih projekta i programa koji su u skladu sa funkcijom zaštićenog područja;

- Izgradnja novih infrastrukturnih objekata (puteva, biciklističkih staza isl.), koje biološki i pejzažno ne ugrožavaju zaštićeno prirodno dobro, kao i rekonstrukcija postojeće infrastrukture za koju je neophodna tehnička dokumentacija izrađena u skladu sa mjerama i uslovima zaštite;
- Rekonstrukcija i dogradnja postojećih objekata koji su isključivo u skladu sa funkcijom zaštićenog prostora a arhitektonsko oblikovanje ovih objekata mora u potpunosti biti prilagođeno postojećem ambijentu i pejzažu.
- Urbanizacija u III zoni zaštite, treba da prati kontaktni pojas između poljoprivrednih dobara i okolnih površina: Na poljoprivrednim dobrima je takođe moguće graditi nove objekte samo u kontaktnoj zoni koja je širine 20 metara. Svi detalji dalje urbanizacije ovih područja treba da su budu definisani detaljnom prostorno planskom razradom.
- Rekonstrukcija kulturnih dobara po uslovima i mjerama zaštite koje propisuje nadležna uprava za zastitu spomenika kulture i nadležni organ uprave iz oblasti zaštite prirode;
- Održiva eksploatacija i planski uzgoj šuma sa posebnim akcentom na očuvanje mješovitog sastava autohtonih šumskih ekosistema shodno planovima gazdovanja šumama;
- Svi oblici aktivnog turizma koji ne ugrožavaju vrijednosti parka odnosno ove zone zaštite (alpinizam, planinarenje, paraglajding, biciklizam i sl.)
- Plansko sakupljanje šumskog i ljekovitog bilja i gljiva;
- Sprovođenje odgovarajućih mjera protiv požara;
- Održavanje kulturnih manifestacija tradicionalnog tipa;
- Izvođenje radova na sanaciji, rekonstrukciji i revitalizaciji degradiranog prostora, a na osnovu posebnih projekta i programa koji su u skladu sa funkcijom zaštićenog područja.
- Lov u skladu sa zakonskim okvirima i važećim propisima.
- Eksploatacija šume shodno važećim propisima.

(6) Zabranjene aktivnosti u III (trećoj) zoni zaštite su:

- Namjerno ugrožavanje flore, faune, gljiva, kulturnih dobara i pejzažnih vrijednosti;
- Ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda u vodene ekosisteme;
- Deponovanje, skladištenje i odlaganje svih vrsta otpada i opasnih materija kao i viškova zemlje;
- Uspostavljanju transportnih ruta opasnog i drugih vrsta otpada;
- Ostali radovi i aktivnosti kojima se vrši zagađivanje vazduha, zemljišta, sedimenata, podzemnih i površinskih voda;
- Krčenje vegetacije i obavljanje drugih radnji na mjestima i na način koji mogu da izazovu proces erozije i klizišta;
- Ubijanje, sakupljanje i uznemiravanje zaštićenih vrsta biljaka, životinja i gljiva
- Unošenje alohtonih vrsta drveća koje po konceptu i estetskim kriterijumima ne odgovaraju datom prostoru; Naseljavanje alohtonih vrsta životinja; Unošenje i naseljavanje genetski modifikovanih vrsta.
- Pošumljavanje stranim vrstama.
- Gradnja i djelatnosti koje remete integralni sistem zaštite.
- Paljenje i loženje vatre izvan za to određenih mjesta
- Upotreba pesticida, herbicida, insekticida i drugih hemikalija u neposrednoj blizini vodenih ekosistema i drenažnih područja.

Mjere zaštite

Član 6

(1) Na teritoriji Parka Prirode "Prekornica" zabranjeno je:

1. branje, sakupljanje, uništavanje, sječa, držanje i promet zaštićenih vrsta biljaka,
2. ubijanje, hvatanje, uznemiravanje, divljih vrsta životinja, uništavanje i izmiještanje gnijezda, legala i jaja naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije, hibernacije u prvoj i drugoj zoni.
3. unošenje alohtonih vrsta biljaka, životinja i gljiva.
4. branje, sakupljanje i korišćenje nezaštićenih vrsta biljaka, u mjeri u kojoj se može ugroziti brojnost njihovih populacija.

5. ostale aktivnosti pobrojane u čl. 5 st. 5 i 7.

- (2) Zaštita ekosistema ostvaruje se sprovođenjem mjera očuvanja njihovog sastava, strukture i funkcije, kao i biotičke i abiotičke komponente.
- (3) Zaštita predjela vrši se sprovođenjem mjera kojima se sprječavaju neželjene promjene i degradacija prirodnih, prirodi bliskih ili stvorenih obilježja.
- (4) Radnje, aktivnosti i obavljanje djelatnosti planiraju se i vrše na način da se izbjegnu ili svedu na najmanju mjeru uticaji koji bi doveli do ugrožavanja i oštećenja postojećih vrijednosti.
- (5) Zaštita i očuvanje ostvaruje se kroz podsticanje, promociju i razvijanje svijesti o potrebi zaštite prirode.
- (6) Posebne mjere zaštite u Parku prirode:
  1. Zabrana otvorenog plamena - uz definisajne načina upravljanja zelenim otpadom (orezivanje zelenila, voćnjaka, održavanje dvorišta i ostalih zelenih površina...);
  2. Održavanje livada košenjem;
  3. Kosidbu livada uskladiti sa zahtjevima pristunih vrsta. Kosidbu livada organizovati tako da se košenje sprovodi od centralnog ka perifernom dijelu livade;
  4. Upravljanje šumskim zajednicama vršiti na način koji će dovesti do njihovog oporavka. Dozvoljeno je uklanjanje samo stabala koja su potencijalni prenosioci bolesti i stabala na šumskim putevima;
  5. Otpad je dozvoljeno odlagati isključivo na mjesima koja su utvrđena od strane organa nadležnih za upravljanje otpadom. Pokrenuti i stimulisati kompostiranje otpada u domaćinstvima i organizovati selektivno odlaganje i blagovremeni odvoz otpada;
  6. Kaptiranje izvora isključivo uz saglasnost nadležnog upravljačkog tijela i vodnih uslova na način koji ne remeti lokalne populacije biljaka, životinja i gljiva;
  7. Pošumljavanje i revitalizacija autohtonih šuma;
  8. Zbog značaja pčela u oprašivanju blagovremeno informisati vlasnike prilikom tretiranja voća i povrća preparatima za zaštitu.
  9. Uspostavljanje sistema prevencije i zaštite od požara značajnih lokaliteta;
  10. Jačanje kapacitete lovočuvarske i lugarske službe, u cilju unapređenja biodiverziteta
  11. Informisanje stanovništva po pitanju korišćenja hemijskih preparata u poljoprivredne i hortikulture svrhe, obrađivanja poljoprivrednog zemljišta, upravljanja otpadom, održivog korišćenja voda;

12. Promocija „eko turizma“ i uključivanje seoskih domaćinstava u lokalnu proizvodnju „organske“ hrane, plasmana proizvoda i pružanju turističkih usluga.

Upravljač

Član 7

- (1) Za upravljača Parka prirode "Prekornica" imenovaće se se Društvo Ograničene Odgovornosti „Prekornica“ koje će biti osnovano od strane Oština Danilovgrad, najkasnije tri mjeseca nakon usvajanja ove odluke.
- (2) Nadzor nad radom upravljača vršiće Oština Danilovgrad preko Sekretarijata nadležnih za poslove zaštite i unaprjeđenja životne sredine.
- (3) Upravljač ima prava i obaveze naročito da:
  1. Predloži i sprovodi plan upravljanja
  2. Donese i sprovodi godišnji program upravljanja;
  3. Izradi i sprovodi akt o unutrašnjem redu i službi zaštite;
  4. Organizuje službu zaštite;
  5. Donese finansijski plan zaštite i razvoja područja;
  6. Donese godišnji plan razvoja i obuke kadrova
  7. Obezbijedi sprovođenje mjera zaštite u skladu sa ciljevima zaštite, zonama i režimima zaštite;
  8. Čuva, unaprjeđuje i promovise Park prirode Ulcinjska solana;
  9. Na propisan način obilježi područje parka prirode;
  10. Osigura nesmetano odvijanje prirodnih procesa i održivog korišćenja;
  11. Obezbijedi održivo korišćenja prirodnih resursa;
  12. Prati stanje i dostavlja podatke organu uprave nadležnom za poslove zaštite životne sredine;
  13. Dostavlja godišnji izvještaj Ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu Ministarstvo) odnosno nadležnom organu lokalne uprave o realizaciji plana upravljanja odnosno godišnjeg programa upravljanja, sprovedenim mjerama, finansijskim sredstvima utrošenim za sprovođenje mjera;
  14. Obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i aktom o osnivanju.

- (4) Upravljač ispunjava uslove u pogledu stručne i kadrovske osposobljenosti u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima koje mora da ispunjava upravljač zaštićenog prirodnog dobra ("Sl. list CG", br. 35/10)".

Plan upravljanja

Član 8

- (1) Očuvanje, unaprjeđenje i održivo korišćenje prirodnih resursa Parka prirode "Prekornica", sprovodi se prema Planu upravljanja.
- (2) Plan upravljanja Parkom prirode "Prekornica" priprema Upravljač, za period od pet godina, donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva.
- (3) Plan upravljanja iz stava 2 ovog člana, naročito sadrži:
1. prikaz prirodnih resursa i korisnika zaštićenog područja;
  2. ocjenu stanja zaštićenog područja;
  3. dugoročne ciljeve zaštite i održivog razvoja;
  4. analizu i ocjenu uslova za ostvarivanje ciljeva zaštite;
  5. mjere zaštite, očuvanja, upravljanja, unaprjeđivanja i korišćenja zaštićenih područja;
  6. ačin sprovođenja zaštite, korišćenja i upravljanja zaštićenim područjem;
  7. prioritetne aktivnosti na očuvanju, održavanju i monitoringu prirodnih i drugih vrijednosti i segmenata životne sredine;
  8. prostornu identifikaciju planskih namjena i režima korišćenja zemljišta;
  9. smjernice za naučno-istraživački rad;
  10. razvojne smjernice, smjernice i prioritete za zaštitu i očuvanje zaštićenog područja uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva;
  11. planirane aktivnosti na održivom korišćenju prirodnih resursa, razvoju i uređenju prostora;
  12. aktivnosti na promociji i valorizaciji zaštićenog područja;
  13. način saradnje sa lokalnim stanovništvom, vlasnicima i korisnicima nepokretnosti;
  14. dinamiku i subjekte realizacije plana upravljanja i način ocjene sprovođenja;
  15. sredstva potrebna za sprovođenje mjera zaštite i izvore obezbjeđivanja sredstava;

16. indikatore praćenja uspješnosti realizacije plana;
17. druge elemente od značaja za upravljanje područjem.

Godišnji program upravljanja

Član 9

- (1) Plan upravljanja se ostvaruje godišnjim programom upravljanja. Godišnji program upravljanja izrađuje i donosi upravljač, uz saglasnost Ministarstva, odnosno nadležnog organa lokalne uprave.
- (1) Godišnji program upravljanja sadrži naročito detaljan prikaz poslova na čuvanju, održavanju, unaprjeđenju i održivom korišćenju zaštićenog prirodnog dobra uključujući i planirane razvojne projekte, pregled organizacionih i materijalnih uslova, očekivana finansijska sredstva i druge elemente u skladu sa Planom upravljanja.
- (2) Godišnji program iz stava 1 ovog člana dostavlja se do 30. novembra tekuće godine za narednu godinu.
- (3) Upravljač je dužan da Izvještaj o realizaciji godišnjeg programa za prethodnu godinu dostavi Ministarstvu najkasnije do 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Pravilnik o unutrašnjem redu i službi zaštite

Član 10

- (1) Upravljač je dužan da obezbijedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog prirodnog dobra u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjem redu i službi zaštite.
- (2) Aktom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se pravila za sprovođenje propisanog režima zaštite, a naročito:
  1. Način i uslovi ponašanja posjetilaca i korisnika nepokretnosti pri kretanju, boravku i obavljanju poslova u Parku prirode "Prekornica";
  2. Lokaliteti i površine u kojima se ograničava kretanje odnosno zabranjuje ili ograničava obavljanje određenih radnji;
  3. Vrste divljih biljaka, životinja i gljiva i drugih prirodnih vrijednosti koje je zabranjeno narušavati i uništavati;

4. Vrste divljih biljaka, životinja i gljiva čije je korišćenje odnosno branje i sakupljanje ograničeno, kao i način i uslovi obavljanja tih radnji;
  5. Način saradnje sa fizičkim licima, preduzetnicima i pravnim licima koja po različitom osnovu koriste ili su zainteresovana za korišćenje prirodnih resursa i prostora;
  6. Uslovi zaštite prilikom obavljanja naučnih istraživanja i obrazovnih aktivnosti;
  7. Sprovođenje određenih mjera čuvanja i održavanja i vremensko trajanje tih mjera.
- (3) Pravila određena aktom iz stava 1 ovog člana i druge neophodne informacije za sprovođenje režima zaštite, upravljač je dužan da javno oglasi i na odgovarajući način učini dostupnim posjetiocima i korisnicima.

Finansiranje

Član 11

- (1) Sredstva za rad upravljača obezbjeđuju se:
1. Iz Budžeta Crne Gore, odnosno budžeta jedinica lokalnih samouprava u skladu sa godišnjim programom i planom upravljanja;
  2. naknada za korišćenje zaštićenog prirodnog dobra;
  3. primjenom principaa zagađivač/korisnik plaća;
  4. donacija, članarina i dozvola za korišćenje resursa Prekornice
  5. drugih izvora u skladu sa zakonom.
- (2) Za korišćenje zaštićenog prirodnog dobra pravno ili fizičko lice (u daljem tekstu: korisnici) plaćaju naknadu upravljaču zaštićenog prirodnog dobra, i to za:
1. ulazak u zaštićeno prirodno dobro;
  2. pružanje usluga posjetiocima (korišćenje vodiča, razgledanje prirodnjačke zbirke, parkiranje, kampovanje i informativno-edukativnog materijala);
  3. ugostiteljske, prodajne, smještajne i infrastrukturne objekte (restorane, bungalove, privremene objekte, reklame, trafostanice, korišćenje zemljišta za održavanje sportskih i drugih manifestacija);
  4. iznajmljivanje i/ili korišćenje objekata i prostorija upravljača
  5. korišćenje znaka zaštićenog prirodnog dobra;
  6. organizovano posmatranje divljih životinja;

7. snimanje igranih i komercijalnih filmova, spotova i reklama;
  8. iznajmljivanje sredstava i opreme za sport i rekreaciju (čamaca, brodova, kajaka i bicikala);
  9. druge radnje, aktivnosti i djelatnosti u skladu sa zakonom.
- (3) Visinu, način obračuna i plaćanja naknade iz stava 2 ovog člana utvrđuje upravljač zaštićenog područja odnosno područja ekološke mreže, uz prethodnu saglasnost Vlade.
- (4) Upravljač je dužan da sredstva iz stava 2 ovog člana koristi za zaštitu, razvoj i unaprjeđivanje zaštićenog područja.

Član 12

- (1) Plan upravljanja iz člana 8 stav 2 ove odluke donijeće upravljač u roku od šest mjeseca od dana proglašenja Parka prirode.
- (2) Godišnji program upravljanja upravljač će donijeti u roku od tri mjeseca od dana donošenja Plana upravljanja.
- (3) Poslove zaštite, upravljanja i razvoja Parka Prirode „Prekornica“ će otpočeti dva mjeseca od osnivanja upravljača.

Član 13

- (1) Upravljač će u roku od tri mjeseca od njegovog osnivanja izvršiti obilježavanje granica Parka prirode “Prekornica” na propisan način.

Član 14

- (1) Upravljači će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke, donijeti Pravilnik o unutrašnjem redu i službi zaštite.

Član 15

- (1) Opština Danilovgrad, može na principima dobrovoljnosti i solidarnosti, slobodno sarađivati sa drugim lokalnim samoupravama i udruživati sredstva za vršenje poslova od zajedničkog interesa, u cilju zadovoljavanja potreba područja Parka Prirode “Prekornica”

Član 16

(1) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi”.

Skupština Opštine Danilovgrad

M.P.

PRILOG

Opis granica zaštićenog prirodnog dobra Park prirode “Prekornica”

Granice Parka Prirode “Prekornica” su definisane reljefom, gografskim i prirodnim odlikama područja Prekornica. Granice područja određene su koordinatama:

Krajnje sjeverne geografske koordinate parka: 42.763241° 19.222811°

Krajnje istočne koordinate: 42.663104° 19.292112°

Krajnje zapadne koordinate: 42.695404° 19.068513°

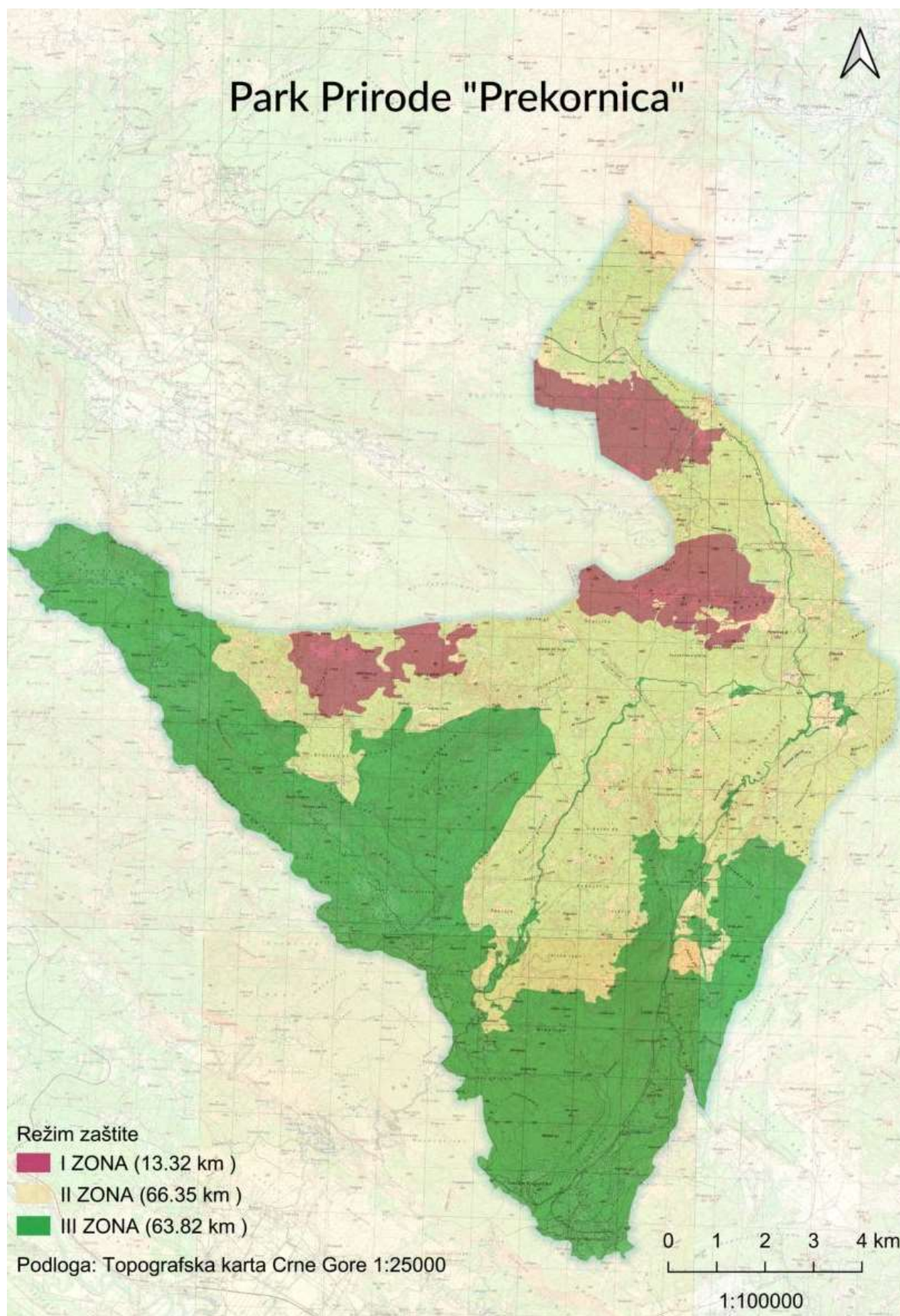
Krajnje južne koordinate: 42.565364° 19.217282°

Centralne koordinate parka: 42.646305° 19.208711°

Spisak katastarskih parcela prirodnog dobra Parka prirode “Prekornica”

Prema katastarskoj evidenciji Uprave za nekretnine, Park prirode “Prekornica” obuhvata sledeće katastarske opštine: - Vrela Danilovgrad, Međeđe I, Međeđe II, Slap, Brijestovo I, Brijestovo II, Slatina I, Slatina II, Gostilje I, Gostilje II.

Grafički prikaz granica Parka Prirode "Prekornica"

O B R A Z L O Ž E N J E

Pravni osnov za donošenje Odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Park prirode "Prekornica" sadržan je u članu 34 Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG", br. 54/16 i 18/2019), kojim je prpoisano:

„ Park prirode, spomenik prirode i predio izuzetnih odlika koji se nalaze na području jedne jedinice lokalne samouprave proglašava skupština jedinice lokalne samouprave, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva i mišljenje organa državne uprave nadležnih za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i poslove kulture”.

Nakon potpisivanja inicijative za očuvanje Prekornice i izradu Studije zaštite za proglašavanje zaštićenog prirodnog dobra, sami postupak proglašenja započet je shodno čl. 28. Zakona o zaštiti prirode zahtjevom za izradu stručne studije broj 05D9419/1 od 28.5.2020 godine. godine od strane Opštine Danilovgrad.

Sredstva za izradu studije zaštite obezbijedila je Opština Danilovgrad.

Nakon ovog, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine izradila je Studiju zaštite za uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra Park prirode Prekornica.

Opština Danilovgrad organizuje javni uvid u studiju zaštite i akt o proglašavanju zaštićenog područja u trajanju od 20 dana sa početkom iste _____ . godine.

Inicijator proglašenja Prekornice zaštićenim prirodnim dobrom organizuje dvije javne rasprave u ovom periodu i to:

u Danilovgradu _____ . godine sa početkom u 10 časova,

u Spužu _____ . godine sa početkom u 10 časova.

Javna rasprava u Danilovgradu će se održati u u velikoj sali zgrade Opštine Danilovgrad, u Spužu će se održati u prostorijama _____ .

U članu **1 Odluke o proglašenju Parka prirode** definisano je svrstavanje ovog zaštićenog prirodnog dobra u **V kategoriju zaštite**, što proizilazi iz studijom utvrđenih kriterijuma za procjenu važnosti područja za zaštitu i proglašenje zaštićenog područja. Ovo se ogleda u: autentičnosti područja; reprezentativnost u smislu reliktnosti, endemizma i jedinstvenosti

kroz nekoliko rijetkih i ugroženih vrsta; bogatstvo vrsta; atraktivnost pejzaža i ugroženost ekosistema koje bi uslijedilo usled promjena u ekološkim uslovima.

U članu **2 Odluke** data je površina Parka prirode “Prekornica”.

U **članu 3** Odluke date su osnovne odlike zbog kojih se prostor Prekornice stavlja pod zaštitu. Područje karakteriše visok stepen biodiverziteta, pejzažne i kulturne baštine.

U odredbama člana 4 data su generalna polazišta načina zaštite i razvoja Parka prirode “Prekornica”, dok **su u članu 5** definisane zone sa propisanim režimima zaštite.

Strogi režim zaštite obuhvata izuzetno značajne šume munike, smrče i bukve na području Prekornice. Ova zona obuhvata površinu od 13,32 km². Lokliteti koji najvećim dijelom ulaze u strogi režim zaštite su: Štitovica, Kiprova glava, Sokolove grede, Jablanova glava; Miljevac, Čarapulja i Vukašinovo pleće; Đević bor, Markova glavu i Debela Mrčava, Štitovo. U prvoj zoni zaštite nije dozvoljena sječa lov i gradnja. U prvoj zoni su dozvoljene sve aktivnosti koje podstiču zaštitu i unapređenje područja.

Aktivni režim zaštite je servis zona strogoj zoni zaštite. Ovo je zona koju čine šumski i zeljasti ekosistemi značajni za zaštitu. Ova zona obuhvata površinu od 66,35 km². Lokliteti koji najvećim dijelom ulaze u aktivni režim zaštite su: Đević bor, Mirač, Grdomani, dio Vukotice, Štirnik, Vukašinovo pleće, Peroševa glavu, dio Štitova, Šiljevik, Stružnica, Bratikovica, Zavala, Briješka ploča, dio Kule, Turja, Jablanova glava, Mala Prekornica, Oštrag, Opaljike, Glavica, Dočići, Sintalija, Razmet do, Pločane, Srednja Ponikvica i djelovi Brajovića Ponikvice, Vodni do, Čemerikov do, Grebenica, Dugi do, Okrugli do, Božur, Rekočnica, Grebenica, Crvena rupa, Zamršten, Rupe, Borovalna glavica, Ravna Mrčava, Veliki Krstac, Kokotove vrhove, Velji Rebrečnik, Trubjela, Zečevu glavu, dio Rujišta, Koljata, Likatov do, Plačnik, Zakamenje, Bornate glavice, Završje, dio Studenog, Jelove rupe, Lisac, Javorje, Grabove glavice, Javorak. U ovoj zoni nije prihvatljiva urbanizacija i lov. Gradnja koja može biti odobrena jeste restauracija postojećih objekata i gradnja koliba tradicionalnog tipa u skladu sa prostorno urbanističkim planom i planom upravljanja zaštićenim dobrom koja ne ugrožava pejzažne i prirodne vrijednosti i koja podstiče zaštitu i unapređenje postojećeg stanja. Gradnja može biti dozvoljena i u cilju zaštite i unapređenja postojećeg stanja prirodnih i polu prirodnih ekosistema. Ova gradnja može biti izvedena samo uz saglasnost i smjernice date od upravljača zaštićenog prirodnog dobra.

Zona održivog korišćenja obuhvata površinu od 63,82 km². Ova zona obuhvata ekosistemski manje značajne cjeline, područja sa antropogenim uticajem i ekonomske šume. Aktivnosti i radnje koje se planiraju odvijaju u trećoj zoni ne smiju remetiti stanje prirode i životne sredine u prvoj i drugoj zoni zaštite. Lokliteti koji najvećim dijelom ulaze u III zonu zaštite su: Koprivni gvozd, Ponikvica, Kaba, Lopušna dolina, Vjetreno brdo, Dnjov do, Grabove glavice, Kapštak, Viševac, Objješnik, Hajdučka dubrava, Zmijino brdo, Strmac, Raduškovina, Marinkovina, Brštevci, Gvozdine, Rudnice, Kula, Stošci, Kosmalj, Duga, Velja greda, Travni do, Četni do, Grabova strana, Mrki krš, Gola strana, Rudinice, Ivan ubao, Metkov krst, Čecerin do, Lapjenovac, Međugorje, Cecerine glavice, dio Studenog, dio Rujišta, Obodni dio Brajovića Ponikvice, Suva Ponikvica, Strmac, dio Vukotice, Mrkalj do, Nemanac, Tijesno ždijelo, Brezov do, Cerovo, Nemanac, Košuća glava, Cerovo, Međeđi krš, Gostilje Brajovičko, Kruševje, Gostilje Martiničko, put od Vukotice preko Brajovića Ponikvice preko Štitova i put od Studenog do Ponikvice u širini od 20 m.

Odredbama člana 6 definisane su mjere kojima će se obezbijediti zaštita i očuvanje odlika zbog kojih je dati prostor i zaštićen, a u skladu sa preporukama iz Studije zaštite.

Članom 7 je određeno da će upravljanje biti povjereno Društvu ograničene odgovornosti koje će biti osnovano najkasnije tri mjeseca od donošenja ove odluke. Društvo će biti osnovano od strane Opštine Danilovgrad.

Članom 8 propisano je da se očuvanje, unaprjeđenje i održivo korišćenje prirodnih resursa sprovodi se prema Planu upravljanja, nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva, na period od pet godina, a predlaže Upravljač.

Članom 9 definisano je da se Plan upravljanja ostvaruje se godišnjim programom upravljanja koji donosi Upravljač, a na koji saglasnost daje nadležni Ministarstvo.

članom 10 propisano je, da je Upravljač dužan da donese Pravilnik o unutrašnjem redu i službi zaštite.

Članom 11 propisuje se način finansiranja.

Shodno gore navedenim odredbama, a uzimajući u obzir činjenicu da su do sada sprovedene sve zakonom predviđene procedure za donošenje Odluke o proglašenju parka prirode „Prekornica“, predlažemo Opština Danilovgrad, usvoji odluku kao u predlogu.